

Særligt forurenede køretøjer

BRANCHEVEJLEDNING OG CHECKLISTE

INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD

1. Formål

For at styrke det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i autobransens virksomheder har repræsentanter for både arbejdsgivere og ansatte udarbejdet denne vejledning om arbejde med fx reparation og vedligeholdelse på særligt forurenede køretøjer i autobransen.

Vejledningen tager udgangspunkt i arbejdsmiljølovgivningens krav. Vejledningen angiver det niveau samt den standard og praksis, som parterne ønsker skal være til stede, når der udføres arbejde på særligt forurenede køretøjer.

Arbejdstilsynet har haft vejledningen til gennemsyn og finder, at indholdet i den er i overensstemmelse med arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet har alene vurderet vejledningen, som den foreligger og har ikke taget stilling til, om den dækker samtlige relevante emner inden for det pågældende område.

1.1 Et praktisk hjælpeværktøj

Vejledningen er et hjælpeværktøj til det lokale sikkerheds- og sundhedsarbejde i autoværksteder med at forebygge skader.

1.2 Vejledningens indhold

Vejledningen indeholder flg. afsnit:

- Arbejde, der er omfattet af vejledningen
- Checkliste til arbejdet på særligt forurenede køretøjer
- Foranstaltninger til imødegåelse af risiko for skader, lidelser og gener som følge af arbejdet
- Henvisninger til relevante hjælpeværktøjer og vejledninger i autobransen

1.3 Arbejde, der er omfattet af vejledningen

1.3.1 Ved særligt forurenede køretøjer forstås køretøjer, der er forurenede med kemiske stoffer og materialer fra fx kemikaliegrunde og lignende eller fra stoffer under forrådnelse eller lignende nedbrydning.

1.3.2 Som eksempler på særligt forurenede køretøjer kan nævnes spulevogne, slamsugere, gyllespredere, renovationsvogne, entreprenørmateriel, landbrugsmaskiner og fejmaskiner.

2. Checkliste

Vejledning i udfyldelse

Spørgsmålene er udformet som Ja/Nej-spørgsmål. Svares der »Ja« til spørgsmålet, opfylder arbejdet på dette område vejledningens retningslinier. Svares der »Nej«, eller er man i tvivl, bør man læse det punkt i vejledningen, som der henvises til.

I tilfælde af »Nej« overføres problemet til en handlingsplan med henblik på, at der iværksættes foranstaltninger, så der ved en ny gennemgang kan svares »Ja« til spørgsmålet. Checklisten kan anvendes af sikkerhedsorganisationen eller i samarbejdet mellem den ansatte og mester samt som et led i virksomhedens APV (arbejdspladsvurdering). BST kan også kontaktes.

Foranstaltning	Ja	Nej	Nr. i vejl.	Vejledning i stikord
Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet, herunder APV og substitution				
1. Er der en plan for, hvordan arbejdet skal planlægges og tilrettelægges? Har der været udfoldet særlige bestræbelser som led i planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet?			4.1.1 4.1.2	<ul style="list-style-type: none"> • Generelt og som led i APV • Oplæring og instruktion samt generelle og konkrete forebyggelsesforanstaltninger
2. Er der en plan for de ansattes inddragelse i planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet? Er de ansatte blevet inddraget?			4.1.3 4.1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Ansatte inddrages • Sikkerhedsgruppe evt. inddraget
3. Er der etableret rutiner for undersøgelse af ulykker og for inddragelse af tidligere erfaringer?			4.1.4	<ul style="list-style-type: none"> • Rutinemæssig og metodisk ulykkesundersøgelse
4. Er der foretaget undersøgelse og vurdering af arbejdet, herunder proces og metode?			4.2.1 4.2.2 og 4.2.6 4.2.3 4.2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Afdækning af gener og risici • APV • Samlet vurdering i relation til sikkerhedsforanstaltninger • Substitution • Valg af arbejdsmetode og -proces
5. Har de ansatte været inddraget i substitutionsvurderingen?			4.2.4	<ul style="list-style-type: none"> • Sikkerhedsorganisation inddrages
6. Er det dokumenteret, hvis substitution er umulig?			4.2.5	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentation
7. Kan gulvbelægningens standard give risiko for skader? Er gulve, vægge og lofter nemme at rense?			4.2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Vandtæt og uigennemtrængelig belægning • Rengøringsvenlige gulve, vægge og lofter
8. Kan forureningen på arbejdsstedet fjernes effektivt ved rum- og procesventilation?			4.2.6	<ul style="list-style-type: none"> • Særligt rum eller kabine
9. Er der indsamlet og registreret oplysninger om forurening og om det arbejde, der skal foretages?			4.2.7 10.1 -10.2	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikat • Rengøring
10. Er certifikat udfyldt, dateret og underskrevet?			4.2.7	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikat

2. Checkliste

Foranstaltning	Ja	Nej	Nr. i vejl.	Vejledning i stikord
Oplysning, oplæring og instruktion				
11. Er der en plan for oplysning, oplæring og instruktion til arbejde?			4.1.2, 5.1 og 5.7	• Oplysning, oplæring og instruktion som led i planlægning og tilrettelæggelse
12. Er de ansatte konkret blevet oplyst om ulykkes- og sundhedsfarer ved arbejdet?			5.1	• Inden arbejdet påbegyndes
13. Har de ansatte fået oplæring og instruktion både generelt og i forhold til konkrete spørgsmål om arbejdet?			5.2 – 5.6	• Af arbejdsgiver eller arbejdsleder • Skriftlig • Nyansatte • Nye eller ændrede arbejdsmetoder • Forståelig
14. Er der en fast rutine for opfølgning på oplæring og instruktion?			5.7	• Opfølgning
Ventilation				
15. Er der ved risiko for luftforurening etableret den nødvendige ventilation?			6	• Rum- og procesventilation • Ingen recirkulation
Vaccination				
16. Er vaccinationskrav ved eventuel risiko for kontakt med stoffer under forrådnelse og lignende nedbrydning opfyldt?			7	• Vaccination ved særlig smittefare
Anvendelse af personlige værnemidler og forebyggende hudplejemidler				
17. Anvendes korrekte værnemidler ved risiko for kontakt med farlige stoffer og materialer eller med stoffer under forrådnelse?			8.1 og 8.3 8.10 – 8.12 og 9.6	• Egnede og CE-mærkede værnemidler • Dokumentation for beskyttelsesevne og -varighed • Åndedrætsværn • Beskyttelsesdragt • Handsker • Værnefodtøj • Hudplejemidler
18. Anvendes de korrekte værnemidler ved eventuel brug af trykrensning?			8.2	• Åndedrætsværn • Beskyttelsesdragt • Handsker
19. Er der opbevaringsmuligheder for personlige værnemidler?			8.4	• Skab
20. Er de nødvendige værnemidler m.v. til stede?			8.5	• Til rådighed • Kontrol
21. Er der rutiner for kontrol af værnemidler og deres anvendelse?			8.5 8.6	• Til rådighed • Forsvarlig stand • Anvendelse • Opbevaring • Kontrol • Udskiftning
22. Er der foretaget foranstaltninger for at undgå, at almindeligt arbejdstøj forveksles med tøj til arbejde på forurenede køretøjer?			8.7 8.8	• Forskellig farve • Særskilt vask • Forbud mod at tage arbejdstøj og personlige værnemidler med hjem
23. Opfyldes kravene om arbejde med åndedrætsværn over længere tid?			8.9	• 6 timer • Lavere ved særligt belastende situationer

2. Checkliste

Foranstaltning	Ja	Nej	Nr. i vejl.	Vejledning i stikord
Spiserum samt vaske- og bademuligheder m.v.				
24. Er der særskilt spiserum?			9.1	• Spiserum oprettet
25. Er der adgang til vaske- og bademuligheder m.v.?			9.2 – 9.5 8.10 – 8.12 og 9.6	• Vask og bad velventileret og opvarmet • Uhindret adgang • Omklædningsrum • Skånsomme rensmidler • Hudplejcreme
Rengøring				
26. Er der planer og rutiner for rengøring?			10.1 – 10.2 – 10.5	• Før arbejdets start • Reparation af køretøjer • Reparation af tanke og pumper • Jævnlig, effektiv rengøring af arealer • Omklædningsareal • Vægge, lysarmatur og inventar i særligt arbejdssted (kabine)
27. Er der tilstrækkelig viden om rengøringsmetoder?			10.6 –10.9	• Mekanisk metode • Støvsuger • Trykluft • Særskilt vask af personlige værnemidler og forurenede arbejdstøj
28. Anvendes der om nødvendigt personlige værnemidler ved rengøring?			10.10	• Handsker, beskyttelsesdragt eller briller
Opbevaring og bortskaffelse af affald				
29. Er der anvisninger for opbevaring?			11.1 – 11.4	• Midlertidigt på virksomhed • Særlig viden og instruktion • Ingen sammenblanding • Brand- og eksplosionsfarlige stoffer og materialer • Særlig beholder • Forurenede arbejdstøj • Opsamling af spild
30. Er der anvisninger for bortskaffelse?			11.5 – 11.6 – 11.8	• Transport • Afbrænding • Anmeldelse til kommune • Processpildevand og olieudskiller • DS 432 • Rensningsgrad • Spildevandstilladelse
Førstehjælp m.v.				
31. Er der førstehjælpsudstyr og kan det findes?			12.1 – 12.2	• Førstehjælpsudstyr • Øjenskyllflaske • Nødbruser • Tilgængeligt og markeret
32. Findes skiltemarkeret brandslukningsudstyr?			12.3	• Brandslukningsudstyr

3. Foranstaltninger til imødegåelse af arbejdsmæssige risici

Oplysninger om foranstaltninger til at imødegå risiko for skader og lidelser samt gener som følge af arbejde på særligt forurenede køretøjer koncentrerer sig om:

- Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet
- APV og substitution
- Ventilation
- Vaccination
- Personlige værnemidler og hudplejemidler
- Spiserum og vaske- og bademuligheder m.v.
- Rengøring
- Opbevaring og bortskaffelse af affald
- Førstehjælp m.v.

Andre foranstaltninger ved forskellige typer af arbejde findes desuden i andre, specifikke branchevejledninger (se også afsnit 13).

4. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

4.1 *Generelt*

4.1.1 Arbejdet skal i alle led planlægges og tilrettelægges således, at

- det kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt
- risikoen for at blive udsat for skade er så minimal som muligt

Tilrettelæggelsen kan meget hensigtsmæssigt ske på baggrund af den almindelige APV eller via en særlig APV for det konkrete arbejde på et forurenede køretøj.

4.1.2 Arbejdsgiveren har pligt til at sørge for, at arbejdet kan udføres på en sikker og farefri måde. Arbejdsgiveren skal desuden sørge for, at arbejdet er tilrettelagt, så risiko for ulykker og sundhedsskadelige påvirkninger undgås, samt at arbejdspladsen er indrettet og arbejdet tilrettelagt, så gener og besvær som følge af u hensigtsmæssige arbejdsstillinger og bevægelser undgås.

4.1.3 De ansatte har pligt til at medvirke til, at arbejdet foregår på en sikker og farefri måde. De ansatte skal, eventuelt via særlig sikkerhedsorga-

nisering, inddrages i planlægningen og tilrettelæggelsen af arbejdet.

4.1.4 Fast rutinemæssig og metodisk undersøgelse af ulykker og tilløb hertil skal etableres. Erfaringer med allerede stedfundne ulykker skal inddrages i forebyggelsesarbejdet, så der sættes ind mod en gentagelse af ulykken. Hvis der findes sikkerhedsgruppe, skal den deltage i undersøgelse af ulykker og tilløb til ulykker.

4.2 *APV og substitution*

4.2.1 Som led i planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet skal virksomheden undersøge og vælge den mindst generende og sundhedsskadelige arbejdsmetode. Det kan mest hensigtsmæssigt ske som led i virksomhedens APV-arbejde.

Autobranchens vejledning om APV giver nærmere oplysninger om APV-arbejdet.

4.2.2 Belastningerne ved arbejdet skal undersøges både hver for sig og samlet. Sikkerhedsforanstaltninger skal fastlægges ud fra en samlet vurdering af arbejdets omfang og art.

4. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

4.2.3 Sundhedsfarlige produkter og arbejds-metoder skal fjernes/erstattes med mindre farlige produkter eller arbejdsmetoder eller begrænses mest muligt (substitution).

Selv om påvirkningerne er ubetydelige, skal der foretages substitution. Hvis det er nødvendigt, må det middel og den metode, som er mindst belastende for arbejdsmiljøet og det ydre miljø, vælges efter forsøg.

4.2.4 Sikkerhedsorganisationen skal inddrages i substitutionsvurderingen. Hvis der ikke er en sikkerhedsorganisation, skal arbejdsgiveren ind- drage den enkelte ansatte i vurderingen.

4.2.5 Hvis substitution af fx tekniske eller økonomiske grunde ikke er mulig, skal det kunne dokumenteres over for Arbejdstilsynet.

4.2.6 Virksomheden skal

- indrette arbejdsstedet således, at belægning på gulve og standpladser m.v. er vandtæt og uigennemtrængelig for forurenede stoffer og materialer. Belægning på gulve og standpladser skal desuden være uden buler og huller
- indrette arbejdsstedet således at gulve, vægge og lofter er afvisende over for forurening og lette at rengøre
- henlægge arbejdsprocessen til et særligt rum eller kabine, hvor der ikke udføres andet arbejde, hvis forureningen på arbejdsstedet ikke kan fjernes effektivt ved rumventilation og procesventilation
- vælge de arbejdsmetoder, der er mindst sundhedsskadelige og generende, så der er mindst mulig risiko for at pådrage sig skader og lidelser ved arbejdet som følge af uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelse, fx knælende og hugsiddende arbejde
- vælge arbejdsmetoder, så risikoen for skader og lidelser på bevægeapparatet formindskes eller helt undgås, fx ved at tage hensyn til behovet for skiftende arbejdsstillinger og ved at fordele belastninger jævnt over arbejdstid og ansatte, samt ved at sørge for tilstrækkelig plads til at anvende god arbejdsteknik
- organisere arbejdet, så der i videst muligt omfang kan imødegås en kontinuerlig, ensartet belastning ved dårlig arbejdsstilling og løft, der på kortere eller længere sigt kan være sundhedsskadelig, fx ved arbejde med løftede arme, fastlåst hovedstilling og ved belastning af samme muskler og led
- inden arbejdet påbegyndes, vurdere om den kan påtage sig opgaven, herunder om de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger kan overholdes.

Autobranchens vejledning om arbejdsgiverbrugsanvisninger samt vejledninger om specifikke typer af arbejde i autobranchen kan anvendes ved udarbejdelse af anvisninger for arbejdet (jf. afsnit 13).

4. Planlægning og tilrettelæggelse af arbejdet

4.2.7 Før arbejdet påbegyndes skal virksomheden, ved den ansvarlige medarbejder, udfylde et certifikat om arbejdet (se illustration af ikke udfyldt certifikat). Certifikatet skal hænge synligt og følge køretøjet under hele værkstedsopholdet.

Det gælder også når rengøring, hovedreparation og specialeftersyn eller reparation foregår på forskellige værksteder, fx hos underleverandør. Virksomheden skal opbevare alle oplysninger, herunder eventuelle måleresultater for systemets renhed, tilgængelige for de ansatte.

Certifikat ved arbejde på særligt forurenede køretøjer	
Køretøjets registrerings-nummer	
Ejer	
Mærke og type	
Forurennet med	
Dato for måling af system	
Resultat	
Arbejdets omfang	
Særlige forhold	
Dato	
Ansvarlig	

5. Oplysning, oplæring og instruktion

5.1 Inden et arbejde påbegyndes, skal arbejdsgiveren sørge for, at de ansatte oplyses om de ulykkes- og sundhedsfarer, der kan være forbundet med arbejdet på særligt forurenede køretøjer.

5.2 Arbejdsgiveren, eller i hans sted arbejdslederen, skal oplære og instruere de ansatte i, hvordan arbejdet udføres uden risiko for fare og eventuel skade. Det omfatter bl.a. god arbejdsteknik og særlige sikkerhedsforanstaltninger til forebyggelse af skader og lidelser som følge af u hensigtsmæssige arbejdsstillinger og -bevægelser. Denne vejledning indgår i oplæringen og instruktionen.

5.3 Instruktionen skal følges, og sikkerhedsforanstaltningerne overholdes.

5.4 Det kan være nødvendigt, at den generelle instruktion foreligger skriftligt.

5.5 Instruktion og uddannelse skal tilpasses udviklingen (fx nye regler og arbejdsmetoder) og er særlig vigtig

- for nyansatte
- når arbejdsforholdene ændres (fx ved brug af nyt produkt)

5.6 Instruktion og uddannelse skal foregå på dansk og evt. også på andet sprog for at være forståelig for eventuelt fremmedsprogede ansatte.

5.7 Der bør være faste rutiner for, hvordan der følges op på instruktion, så der er sikkerhed for, at den er forstået og efterlevet.

6. Ventilation

6.1 Virksomheden skal sikre, at ventilation opfylder kravene. Det indebærer, at der skal træffes effektive foranstaltninger mod luftforurening med etablering af procesventilation og rumventilation. Luftforureningen skal holdes så lav som muligt både på faste arbejdspladser og på arbejdspladser i nærheden. Det samme gælder ved afkast til det fri, hvilket sker ved anvendelse af filter.

6.2 Der skal etableres procesventilation, hvis arbejdet på det forurenede køretøj kræver det.

6.3 Recirkulation af ventilationsluft er ikke tilladt ved arbejde på særligt forurenede køretøjer.

Branchevejledningen om luftforurening og ventilation samt om indkøb af ventilation er egnede hjælpeværktøjer ved spørgsmål om ventilation.

7. Vaccination

7.1 Ansatte, der kommer i kontakt med stoffer under forrådnelse og lignende nedbrydning, skal være vaccineret, hvis der er særlig fare for smitte.

7.2 Hvis den ansatte under arbejdet kun har kortvarig kontakt med stoffer under forrådnelse eller lignende nedbrydning, skal der normalt ikke foretages vaccination. Der kan dog selv ved kortvarig kontakt – afhængig af de stoffer og materialer den ansatte udsættes for – være behov for vaccination.

7.3 Den ansattes egen læge eller Arbejdstilsynet kan oplyse nærmere om behovet for vaccination samt om, hvor længe vaccinationen er holdbar.

7.4 Omkostninger ved vaccination samt dokumentation herfor påhviler arbejdsgiver.

8. Personlige værnemidler og forebyggende hudplejemidler

8.1 Ved risiko for kontakt med farlige stoffer og materialer fra fx kemikaliegrunde eller med stoffer under forrådnelse eller lignende nedbrydning, skal der anvendes egnede personlige værnemidler i form af handsker, inder- og yderbeklædning samt værnefodtøj med skridhæmmende sål. Ved udsættelse for støv skal der anvendes egnet åndedrætsværn.

8.2 Ved trykrensning og lignende skal der anvendes luftforsynet åndedrætsværn, visir/briller, vandtæt overtræksdragt og handsker.

8.3 De personlige værnemidler skal være CE-mærkede, hvilket er en garanti for overholdelsen af sikkerhedskrav til dem. Leverandøren skal dokumentere beskyttelseseffektivitet og -varighed.

8.4 Der skal opsættes skab ved arbejdspladsen til opbevaring af personlige værnemidler.

8.5 Det skal løbende kontrolleres, at de nødvendige værnemidler er til rådighed, er i forsvarlig stand og anvendes, hvilket bl.a. indebærer, at

- nye og brugte værnemidler er intakte og kan yde effektiv beskyttelse
- brugte værnemidler er rene, tørre og om nødvendigt desinficerede

8.6 Personlige værnemidler, der er beskadiget eller som ikke længere yder tilstrækkelig beskyttelse, fx fordi beskyttelsestiden er udløbet, skal udskiftes. Hvis beskyttelsesdragt bliver våd og forurenet, skal den straks udskiftes. Personlige værnemidler skal desuden udskiftes i overensstemmelse med leverandørens oplysninger.

8.7 Det kan anbefales, at arbejdstøj til særligt forurenet arbejde har en anden farve end almindeligt arbejdstøj, så det kan undgås at tøjet vaskes sammen.

8.8 Arbejdstøj og personlige værnemidler må ikke tages med hjem. Der kan være risiko for, at de er forurenet med fx materialer under forrådnelse, som indeholder virus og bakterier, der også kan overføres til andre.

8.9 Arbejde med luftforsynet åndedrætsværn må for den enkelte ansatte ikke overstige 6 timer på en arbejdsdag. I særligt belastende situationer som følge af arbejdets art, temperaturforhold eller lignende skal tiden nedsættes. Beskæftigelse med åndedrætsværn må ikke foregå uafbrudt.

8.10 Inden arbejdet påbegyndes indsmøres huden (hænder og ansigt) med uparfumeret, nærende hudplejcreme eller beskyttelsescreme, hvis huden ikke er beskyttet af fx handsker eller visir.

8.11 Creme kan ikke bruges i stedet for handsker og må ikke bruges under handsker.

8.12 Creme kan medvirke til at bevare hudens naturlige beskyttelse mod skadelige stoffer og kan lette rengøringen af hænderne.

9. Spiserum samt vaske- og bademuligheder m.v.

9.1 Der skal indrettes særskilt spiserum, som er adskilt fra værkstedet. Mad og drikke skal indtages i spiserum, og der må ikke arbejdes i spiserum. Overtræksdragt, meget forurenet arbejdstøj og personlige værnemidler må ikke anbringes i spiserum.

9.2 Der skal være adgang til velventileret og opvarmet baderum med afskærmede brusebade med tilførsel af varmt og koldt vand og med afløb. Mænd og kvinder skal have enten adskilte bade- og omklædningsrum eller mulighed for at benytte samme rum hver for sig. Ansatte må ikke benytte arbejdsgiverens private baderum, medmindre den ansatte hører til arbejdsgiverens nærmeste familie.

9.3 Der skal indrettes særskilte omklædningsrum, hvori gangtøj og arbejdstøj skal opbevares adskilt. Hvert omklædningsrum skal indrettes med et aflåseligt garderobeskab pr. ansat. Skabsrækken i omklædningsrum til arbejdstøj skal kunne opvarmes og ventileres. Tørring skal være hygiejnisk og kunne foregå så hurtigt, at arbejdstøjet er tørt, når det igen skal i brug.

9.4 Der skal i nærheden af arbejdssteder og i baderum være tilstrækkelig og uhindret adgang til håndvask med varmt og koldt vand, mild, uparfumeret sæbe, rene og tørre håndklæder samt egnede hudrensemidler og uparfumerede hudcremer. Cremer kan også være de såkaldte beskyttelsescremer. Faciliteterne skal være nær hinanden.

9.5 Ved afbrydelse i arbejdet, fx i forbindelse med toiletbesøg eller frokost, skal hænderne vaskes omhyggeligt i uparfumeret sæbe. Der kan også anvendes egnet, skånsomt rensmiddel med efterfølgende vask. Rensmidler med pimpsten, skarpt pulver eller organiske opløsningsmidler må ikke anvendes.

Meget varmt vand udtørre huden.

9.6 Før længere pauser, fx frokost og efter arbejdstids ophør, indsmøres huden i egnet, uparfumeret hudplejecreme for at genskabe hudens fugtindhold.

10. Rengøring

10.1 Før arbejdet påbegyndes og senest ved indskrivning af køretøjet, skal virksomheden tage stilling til behovet for rengøring ud fra oplysninger om forureningen og arbejdets art.

10.2 Virksomheden skal før reparation af køretøjer sørge for, at

- køretøjet er rengjort i nødvendigt omfang i vaskehal inden det køres på værkstedet, og inden start på reparation af undervogn, motor og lignende
- rengøringen er så effektiv, at ansatte ikke kommer i kontakt med sundhedsfarlige stoffer under selve reparationen

Virksomheden skal før reparation af tanke og pumpe sørge for, at

- tanke og pumper er tømt for farlige stoffer og materialer
- tanke, pumper, ventiler og rørsystemer er rensede for stoffer og materialer, fx ved udskylning eller damprensning

10.3 Der skal jævnligt, visse steder dagligt, foretages effektiv rengøring af arbejds- og opholdsarealer.

10.4 Omklædningsareal skal rengøres grundigt mindst én gang dagligt.

10.5 Vægge, lysarmaturer og inventar i det eventuelt særlige rum (kabine) skal holdes rene. Det vil som oftest være nødvendigt med daglig rengøring.

10.6 Ved rengøring anvendes mekaniske metoder før eventuel brug af organiske opløsningsmidler.

10.7 Afhængig af, hvad der skal rengøres, kan støvsuger, eventuelt transportabel og filterforsynet, anvendes ved rengøringen.

10.8 Rengøring ved hjælp af trykluft spreder forureningen. Denne metode skal derfor undgås eller anvendes i meget begrænset omfang og med så lavt tryk som muligt.

10.9 Arbejdstøj og personlige værnemidler må ikke vaskes og renses i samme anlæg som anden beklædning. Tøj, der er forurenet af materialer under forrådnelse skal, om nødvendigt, desinficeres før, det igen kan anvendes.

10.10 Det skal fremgå af arbejdsgiverens brugsanvisninger, om det under rengøringsarbejde er nødvendigt at anvende personlige værnemidler i form af beskyttelsesbriller, -dragter og -handsker.

11. Opbevaring og bortskaffelse af affald

11.1 Kemikalieaffald opbevares, så der ikke sker forurening af jord, vandområder, grundvand eller luft. Affaldet må kun i kortere tid og i begrænsede mængder opbevares på virksomheden. Spild skal straks opsamles. Affaldet skal håndteres af uddannet eller instrueret personale. Det skal være forsynet med mærkning om indholdsstoffer og opbevares i tromler, beholdere eller anden sikker emballage.

11.2 Der må normalt ikke ske sammenblanding af flere typer affald.

11.3 Stoffer og materialer, der frembyder brand- eller eksplosionsfare, skal opbevares i særskilt depot, der opfylder kravene fra beredskabsmyndighederne. Lokalet forsynes med ventilation (indblæsning og udsugning), medmindre emballagen er lukket.

11.4 Engangsdragter og kasseret arbejdstøj, der er tilsmudset, skal eventuelt i særlig affaldsbeholder. Det samme gælder personlige værnemidler samt klude og lignende, som ikke kan rengøres og genanvendes.

11. Opbevaring og bortskaffelse af affald

11.5 Enhver transport og bortskaffelse af sundhedsfarligt affald skal ske på forsvarlig måde. Der skal medfølge affaldskort, forsynet med beskrivelse af affaldets egenskaber og farer ved håndtering. Affaldskort kan fås hos kommunen. Der kan søges om tilladelse til at benytte Auto Branchens Affalds Service (ABAS).

11.6 Afbrænding af affald må kun finde sted efter særlig tilladelse fra kommunen.

11.7 Virksomheden skal være opmærksom på pligten til at anmelde forventede typer og mængder af farligt affald pr. år samt ændringer i forhold til forventninger. Blanketter til brug for anmeldelse kan fås hos kommunen.
Yderligere oplysninger kan fås i særlig branchevejledning om opbevaring og afskaffelse af affald.

11.8 Processpildevand skal passere egnet olieudskiller, der skal opfylde særlige standardkrav (DS 432). Rensningsgrad fastsættes i forbindelse med spildevandstilladelse.

12. Førstehjælpsudstyr m.v.

12.1 Relevant førstehjælpsudstyr, herunder øjenskylleflaske eller mulighed for skylning af øjne, fx med nødbruser, skal findes på værkstedet. Brudte øjenskylleflasker skal udskiftes.

12.2 Førstehjælpsudstyret skal være anbragt på et tilgængeligt sted og markeret med skilte.

12.3 Der skal også findes tilgængeligt brandslukningsudstyr, markeret med skilte.

12.4 Flugtveje skal være markeret med skilte.

13. Henvisninger

13.1 Relevante hjælpeværktøjer i autobranchen

- Auto APV trin for trin
- Praktisk vejledning om udarbejdelse af arbejdsgiverbrugsanvisninger
- Tilpasset Tilsyn – et praktisk hjælpeværktøj
- Tilpasset Tilsyn, Inspektion og Certificering
- Introduktion af nyansatte
- Keminøglen
- Arbejds miljøvejviser nr. 8
- Samlemappe til arbejdsmiljø og miljø

13.2 Relevante branchevejledninger i autobranchen

- Airbags og selestrammere
- Særligt forurenede køretøjer
- Bremseprøvestande
- Arbejde med dæk og fælge
- Luftforurening og ventilation
- Indkøb af ventilationsanlæg
- Køleanlæg m.v.
- Limning i autobranchen
- Metalaffedtning
- Opbevaring og bortskaffelse af affald
- Autolakering
- Revisionsgrave
- Tankbiler – reparation
- Svejsning
- Øjenværn og briller
- Vinkelslibere
- Eldrevne håndmaskiner
- Børn og unge
- Støjturdering og støjmåleskema (pjece)
- Køleanlæg
- Rustbeskyttelse
- Partikelfiltre – udskiftning og rensning

Materialerne kan fås ved henvendelse til organisationerne og kan downloades på www.ibar.dk eller købes hos Arbejds miljørådets Service Center »Arbejds miljøbutikken«, www.arbejds miljøbutikken.dk, telefon 36 14 31 31.

Råd og vejledning samt hjælp ved løsningsforanstaltninger kan også fås hos Autobranchnens BST.

DANSK METAL

Dansk Metal
Nyropsgade 38
1780 København V
Tlf. 3363 2000
Fax 3363 2100
metal@danskmetal.dk
www.danskmetal.dk

DANSK INDUSTRI

Dansk Industri
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3377
Fax 3377 3300
di@di.dk
www.di.dk

bilbranchen

Bilbranchen
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf. 3377 3373
Fax 3377 3030
bil@di.dk
www.bilbranchen.dk

Lederne

Ledernes Hovedorganisation
Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf. 3283 3283
Fax 3283 3284
lh@lederne.dk
www.lederne.dk

**Industriens
Branchearbejdsmiljøråd**
Postboks 7777
1790 København V
Tlf. 7023 1543
Fax 7023 1540
i-bar@i-bar.dk
www.ibar.dk

Særligt forurenede køretøjer

© 1. udg. udgivet juni 2003
af Industriens Branchearbejdsmiljøråd,
postboks 7777, 1790 København V,
Tlf. 7023 1543, www.ibar.dk
Oplag: 4000 eksemplarer

Grafisk design og tryk:
GCL · Tlf. 63 38 39 40 · www.gcl.dk
ISBN: 87-91080-32-0
Asc-nr.: 102077

**INDUSTRIENS
BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD**